

Elmélkedés József Attila „Csak az olvassa...” című verséről.

Csak az olvassa versemet,
U - / - - / U - / U -
ki ismer engem és szeret,
U - / U - / - - / U -
mivel a semmiben hajóz,
U U / - - / U - / U -
s hogy mi lesz, tudja, mint a jós,
- U / - - / U - / U -

mert álmaiban megjelent
- - / U U / - - / U -
emberi formában a csend
- U / - - / - U / - -
s szívében néha elidőz
U - / - - / U U / U -
a tigris és a szelíd őz.
- - / U - / - U / - -

Minden költő szeretné, ha ismernék, megismernék költészetét, azon keresztül a lelkét, gondolkodását, és azt a környezetet, ahonnan származik. Igazán csak az a versolvasó tudja beleélni magát a költő által megkomponált műbe, aki versein keresztül megismeri és megszereti költészetét. Azért írja a költő a harmadik sorban „mivel a semmiben hajóz”, mert senki se számíton arra, hogy nagy életproblémáit megoldják a versek. A vers szellemi utazásra hív, a költő és az olvasója a verssel hajóznak együtt, mégpedig álmovizeken, és a vers-olvasónak tudnia kell, mint a jósnak, hogy nélküle nem vers a vers, csak megírt papiros.

De aki tudja, érzi a verset, annak ott van még a gondolkodás csendje, a cselekvő csend a szívében, ahol szemben van egymással ragadozó és áldozat, de nem azért van ott a ragadozó tigris, hogy felfalja a szelíd őzet, nem teheti, mert emberi formában van a megálmodott csendben.

A „Csak az olvassa” című vers, nem csak kíváncsi, hanem nagy intelem a felületes olvasóhoz, és főleg azokhoz, akik a rend szolgái, a tiszta szó tagadóihoz, a kufárokhoz, mert azok szívében csak a tigris van jelen, mert ha az őz is ott lenne, azonnal széjjelmarcangolnák. De a szelíd őz sem kell egyedül, mert az élet nem csak szelídség és jóság, hanem harc, és a költő sem lehet csak belenyugvó áldozat, néha tigrisként kell harcolnia az emberibb igazságért. József Attila egyszerű versformát választott intelméhez, kíváncsihoz, az ősi magyar nyolcast (de a jambusokat is: négyes jambikus sorok), és a páros rímet, és nem véletlenül: a

szegénység gyermeke volt, és azt szeretne volna, hogy az egyszerű emberek olvassák és szeressék verseit.

U : rövid szótag
_ : hosszú szótag

Németh Dezső
Budapest, 2005. február 9.